

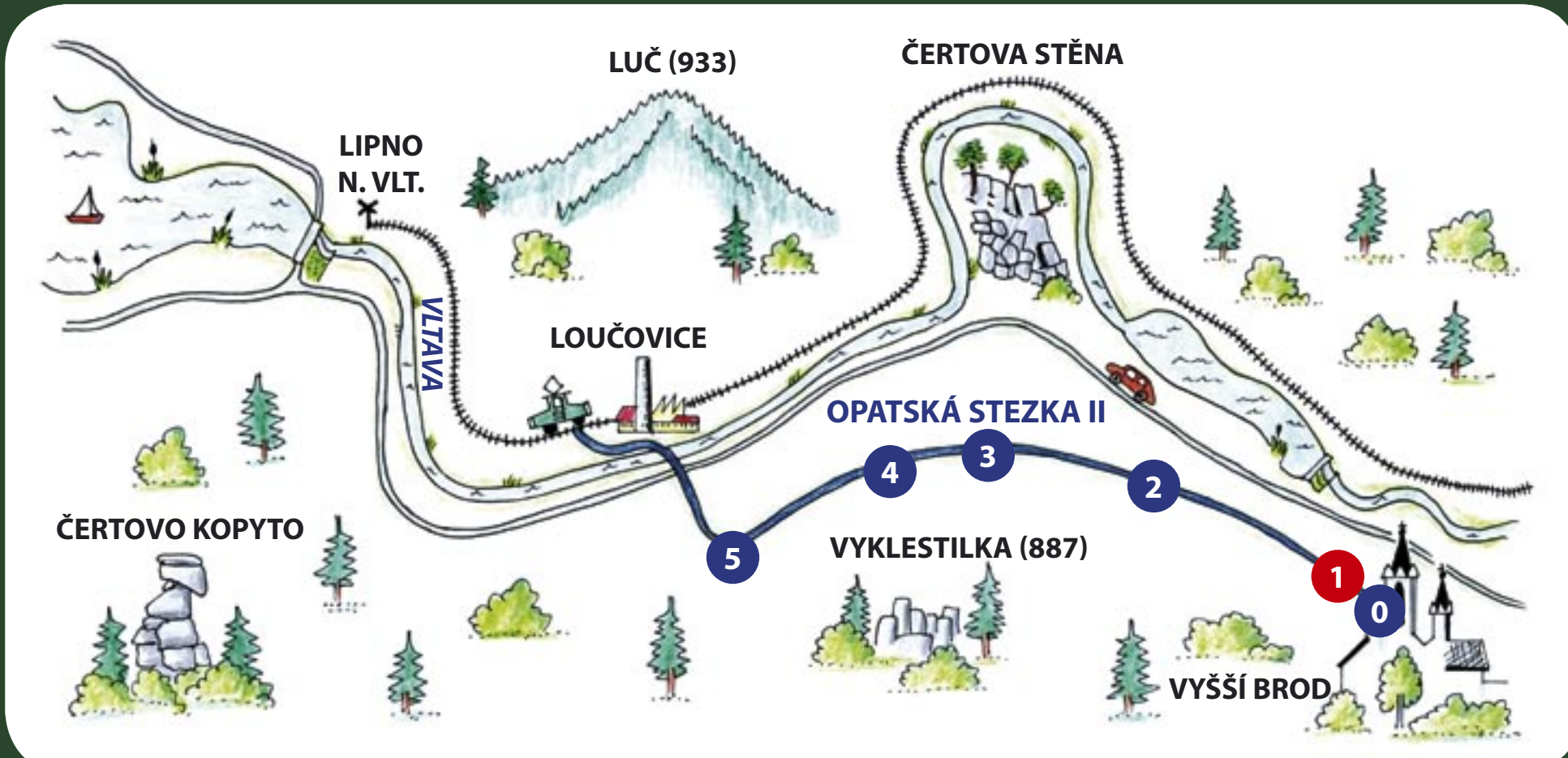
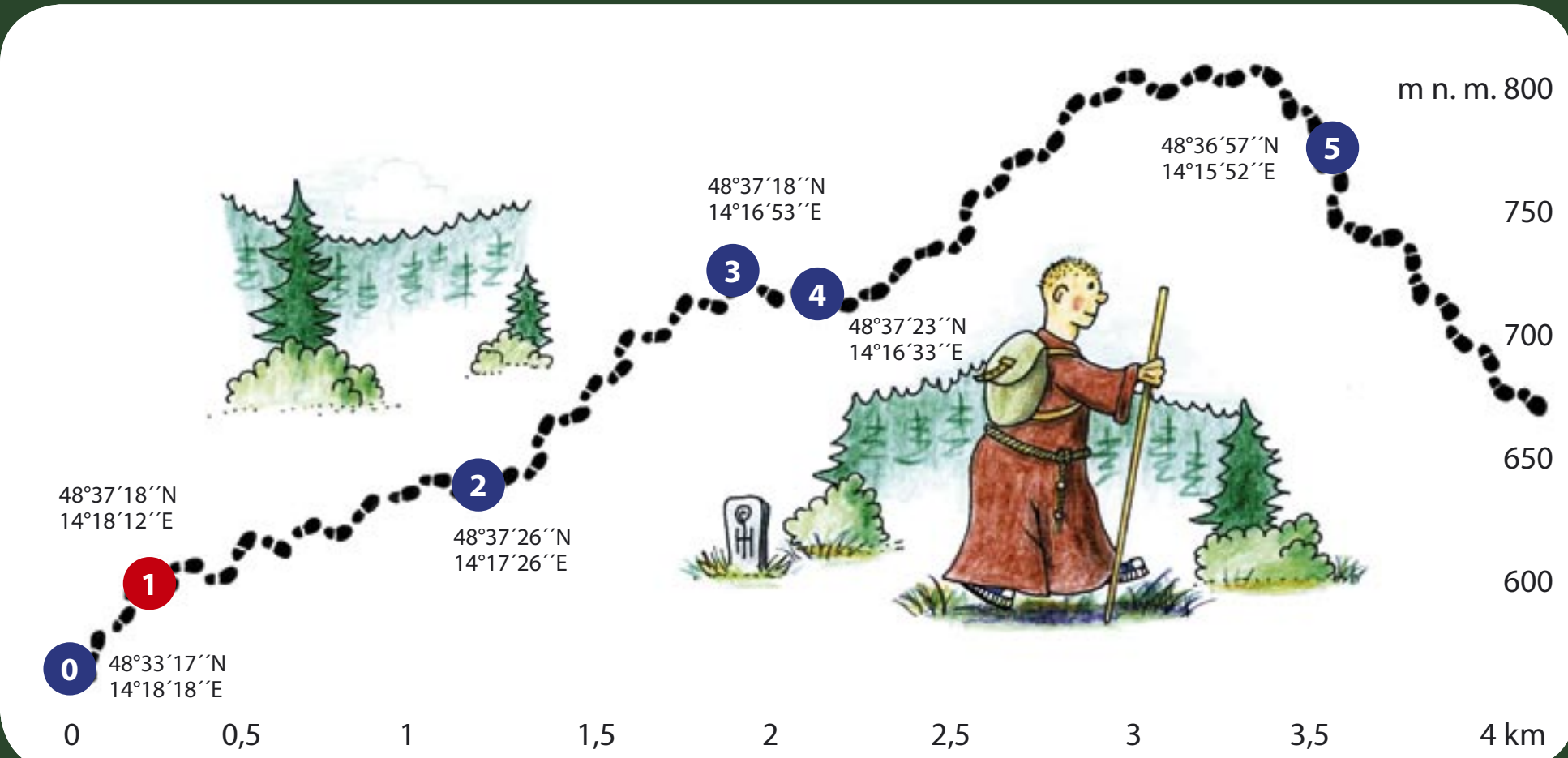

LESYČR

OPATSKÁ STEZKA II – tabule č. 1 Der Abtweg II – Tafel Nr. 1

MÜHLVIERTLER
KERN LAND

 Modře značená turistická trasa Vás z tohoto místa provede úsekem původní staré cesty, části tzv. „klášterního lesa“, ležící na severním úbočí vrchu Vykleštilka. Na čtyřkilometrovém úseku této stezky, která vede až nad obec Loučovice, je umístěno 5 informačních tabulí. Tabule Vás seznámí s mnoha zajímavostmi na stezce i v jejím okolí. Zároveň budete informováni, na kterém místě stezky se právě nacházíte a kudy je možno vrátit se zpět. Opatská stezka je koncipována tak, aby turisté ke svému návratu do Vyššího Brodu mohli využít i další turistické značené trasy.

 Der blau markierte Wanderweg führt von dieser Stelle über den ursprünglichen historischen Weg und weiter durch den sog. „Klosterwald“, der sich am Nordhang des Bergs Vykleštilka (Wiklefskirche) erstreckt. Auf dem 4 km langen Wanderweg, der oberhalb der Gemeinde Loučovice (Kienberg) endet, befinden sich 5 Informationstafeln. Die Texte informieren Sie über Merkwürdigkeiten, die sich am Wanderweg oder in seiner Nähe befinden. Gleichzeitig erhalten die Wanderer eine Auskunft darüber, wo sie sich gerade befinden und wie sie zum Startplatz zurückkommen können. Der Abtweg wurde so konzipiert, dass die Wanderer nach Vyšší Brod (Hohenfurth) auch auf anderen markierten Wanderwegen zurückkehren können.

1a – OPATOVA STEZKA. Na lesnických mapách je tato cesta označována jako tzv. „Opatova stezka“. Doba jejího vzniku i původní poslání dosud nejsou zcela objasněny. Z tohoto místa je cesta v úseku asi 2,5 kilometru poměrně dobře schůdná a dobře patrná je i její úprava vyskládáním z hrubě opracovaných kamenů na šířku více než jednoho metru. Dál pak prochází lesními porosty už jen jako běžná pěšina. Zajímavé je její označení mezními kameny s číselnou řadou. Z tohoto místa až nad obec Loučovice vystoupáte na více než třech kilometrech stezky přibližně o 150 metrů. Její pokračování od Loučovic směrem k bývalé obci Krásné Pole a dál do bývalé farní obce Kapličky již není v terénu patrné a můžeme je pouze odhadovat podle zákresů ve starých mapách.

1b – ZALOŽENÍ KLÁŠTERA. „Klášteříni kostel, tehdy pouze dřevěná nouzová stavba, byl dne 1. června 1259 vysvěcen biskupem Janem z Prahy za přítomnosti mnoha šlechticů. Během slavnostního svěcení vystoupil pan Vok před biskupem a hlasitě oznámil, čím hodlá nový klášter obdařit. A nejprve uvedl velký les, ležící v nejbližším okolí na pravém břehu Vltavy, mezi touto řekou a česko-rakouskou, tehdy bavorskou hranicí, od dnešního potoka Hammerleuchten (Menší Vltavice) až nahoru k cestě, která vede přes Helfenberg směrem půlnočním. Toto lesní bohatství tvořilo základ pozdějšího panství vyšebrodského. Tolik ze zápisu J. Stoklöwa o založení vyšebrodského kláštera Vokem z Rožmberka v pamětní knize města Vyššího Brodu. Josef Stoklůw, tehdy c. k. soudní adjunkt, zpracovával kroniku (pamětní knihu) městyse Vyššího Brodu v letech 1878 – 1879.

1c – KOLONIZACE KRAJINY. K dalšímu rozvoji vyšebrodského kláštera a jeho panství pak J. Stoklůw dodává: „V tomto lesním pohoří za klášterem vznikly postupně v temných hvozdech a na kamenitých plochách vesnice Adámky, Frantoly, Hodoň, Hvězda, Hřibitek, Kapličky, Krásná Pole, Lhota, Mnichovice, Mlýnská, Nové Domky, Výšina atd.“. My však dnes musíme bohužel konstatovat, že nejen těmto obcím, ale i mnoha dalším nebylo dopřáno přežít až do dnešní doby. Část těchto obcí se po II. světové válce ocitla v tzv. „zakázaném hraničním pásmu“ a byla v letech 1952 – 57 zlikvidována. V rámci demolice v tzv. „širším pohraničí“ v letech 1957 – 60 pak byly srovnány se zemí i ostatní jmenované obce. Doplatily tak na politické poměry ve střední Evropě v polovině 20. století.

1d – LESNÍ MAJETKY. Po II. světové válce vznikl v letech 1945 – 48 převzetím majetků soukromých vlastníků tzv. „Lesní hospodářský celek Vyšší Brod“ a jako takový byl obhospodařován národním podnikem Československé státní lesy, později pak Lesním závodem Vyšší Brod Jihočeských státních lesů. Jednalo se především o bývalé Schwarzenberské majetky na Svatém Tomáši (Ida Reventerová a Benedikta Guttenbergová), majetky kláštera řádu cisterciáků ve Vyším Brodě, majetky K. J. Buquoye, lesy velkostatků Posudov (Rudolf a Vanda Dobrovolní) a Lomský dvůr (Vit Klimeš), lesy obcí a ostatní drobné selské lesy. Po roce 1989 byla část těchto lesních pozemků vrácena v rámci restitucí původním majitelům. Po vzniku státního podniku Lesy České republiky v roce 1992 začala v těchto lesních porostech hospodařit ve spolupráci s dodavateli prací Lesní správa Vyšší Brod.

1e – ZEMĚDĚLSTVÍ. K hospodářské činnosti kláštera sloužily v okolí založené zemědělské dvory. Nedaleký Kozi dvůr (Gaishof), dnes známý jako Kozinec, je zmiňován již roku 1373 a přestavěn byl roku 1584 za opata Jiřího I. Taxera (opatem v l. 1576 – 1587). Dodnes je v terénu zřetelný více než 1,5 kilometru dlouhý příkop, kterým byla do dvora přiváděna voda z Menší Vltavice. Klášterní poplužní dvůr, zvaný Kraví dvůr (Kühhof), byl postaven roku 1862 za opata Leopolda Wackarže (opatem v l. 1857 – 1901) na svazích protější Kraví hory (796 m n. m.). P. Dominik Kaindl, OCist. o něm v Dějinách kláštera Vyšší Brod píše: „Vyjímá se nyní jako pěkný švýcarský dům, z něhož se návštěvníkovi nabízí nádherný výhled na klášter a vyšebrodskou kotlinu“. Stejně tak byl vybudován necelých 5 kilometrů vzdálený Lomský dvůr (Fischerhof).

1f – SKALNÍ MÍSY. Na kótě 694 nedaleko dvora Kozinec, stejně tak i na protější Kraví hoře, můžeme na skalách a balvanech nalézt tzv. „skalní mísy“. Jedná se o oválné prohlubně vzniklé v hornině přírodními procesy. Vznikají selektivním vyvětráváním méně odolných horninových partií. K jejich prohlubování dochází vzájemným spolupůsobením chemických (rozklad nerostů), mechanických (odlamování) a biochemických (humínové kyseliny, biocenóza) činitelů. Název „čertovo sedátko“ se používá pro mísy otevřené směrem k okraji skály či balvanu. Jindy bývá prohlubeň mísy spojena s okrajem skalního povrchu různě hlubokým odtokovým žlábkem. I proto bývají považovány za umělé tvůrty původních obyvatel a je jim připisován kultovní význam (tzv. „obětní mísy“). Na skalce vedle kóty je spolu s dalšími nápisy vytesán i číslí monogram z roku 1897.

1a – Stezka před Loučovicemi
Der Weg vor der Gemeinde Loučovice

1b – Klášterní les na staré mapě
Klosterwald auf einer alten Landkarte

1c – Bývalá obec Kapličky (Foto J. Seidel) – Ehem. Ortschaft Kapellen (Foto J. Seidel)

1d – Označení klášterních lesů
Markierung der Klosterwälder

1e – Kozi dvůr – Gaishof

1f – Skalní mísa na Kraví hoře
Felsenschale auf dem Kühberg

1a – Mezní kámen na stezce
Grenzstein am Weg

1c – Osud domů v pohraničí
Verhängnisvolles Schicksal vieler Häuser im Grenzgebiet

1c – Bývalá obec Kapličky (Foto J. Seidel) – Ehem. Ortschaft Kapellen (Foto J. Seidel)

1d – Mezní kámen LČR, s. p.
Grenzstein „Forste der Tschechischen Republik, Nationalbetrieb“

1e – Kraví dvůr – Kuhhof

1f – Čertova sedátka na Kozinci
„Teufelshocker“ auf dem Gaisberg

1a – DER ABTWEG. Auf den Forstkarten wird diese Route als „Der Abtweg“ bezeichnet. Wann der Weg entstand und welche Funktion er ursprünglich hatte, konnte bisher nicht ganz geklärt werden. Der nachfolgende, ca. 2,5 km lange Abschnitt ist relativ leicht zu besteigen und auf diesem Abschnitt sieht man, dass der Weg aus grob verarbeiteten, etwa 1 m breiten Steinplatten angelegt wurde. Nach den 2,5 km wird der Abtweg nur noch zu einem gewöhnlichen Waldpfad. Interessant sind auch die aufsteigend nummerierten Meilensteine entlang des Abtwegs. Von dieser Stelle bis zur Anhöhe von Loučovice (Kienberg) überwinden Sie einen Höhenunterschied von ca. 150 m. Auf der Anhöhe ist die Wegfortsetzung in Richtung zur ehem. Gemeinde Schönfelden (Krásné Pole) und weiter zur ehem. Pfarrgemeinde Kapellen (Kapličky) im Terrain nicht mehr erkennbar; die ursprüngliche Wegführung durch die Landschaft kann nur noch anhand von alten Karten bestimmt werden.

1b – DIE KLOSTERGRÜNDUNG. „Die Klosterkirche, damals nur ein provisorischer Holzbau, wurde im Beisein von zahlreichen Adligen am 1. Juni 1259 vom Prager Bischof Jan geweiht. Vor der festlichen Weihe trat Herr Wok vor den Bischof und verkündete laut, welche Güter er dem neuen Kloster schenken will. Zuerst erwähnte er den großen Wald, der sich in der nächsten Umgebung am rechten Moldau-Ufer erstreckt, zwischen diesem Fluss und der böhmisch - österreichischen, damals bayrische Grenze, vom heutigen Hammerleuchtenbach (Menší Vltavice) bis hinauf zu dem Weg, der über Helfenberg zur Mitternachtsseite führt. Dieses Forstgut bildete die Grundlage der späteren Herrschaft Hohenfurth (Vyšší Brod).“ Diese Worte über die Klostergründung in Vyšší Brod (Hohenfurth) lesen wir im städtischen Gedenkbuch, das in den Jahren 1878 -1879 vom damaligen c.k. Gerichtsadjunkt Josef Stoklůw geführt wurde.

1c – DIE LANDSCHAFTSKOLONISIERUNG. Zur weiteren Entwicklung des Klosters Vyšší Brod (Hohenfurth) und seiner Herrschaft bemerkt J. Stoklůw folgendes: „In diesem Waldgebirge hinter dem Kloster entstanden schrittweise in dunklen Forsten und auf steinigten Flächen die Dörfer Abdank (Adámky), Frauenthal (Frantoly), Hornschlag (Hodoň), Stern (Hvězda), Hundsruck (Hřibitek), Kapellen (Kapličky), Schönfelden (Krásná Pole), Stift (Lhota), Minichschlag (Mnichovice), Mühlendorf (Mlýnská), Neuhäusel (Nové Domky), Poschlag (Výšina) und andere.“ Wir müssen heute jedoch leider feststellen, dass es nicht nur diesen Dörfern, sondern auch vielen anderen nicht gelang, ihre Existenz bis zur Gegenwart zu behaupten. Ein Teil dieser Dörfer befand sich nach dem Zweiten Weltkrieg plötzlich in der sog. „verbotenen Grenzzone“ und viele Siedlungen wurden in den Jahren 1952 – 57 geschleift. Im Rahmen der Dorfliquidierung in der sog. „breiteren Grenzzone“ wurden in den Jahren 1957 – 60 dann noch weitere Siedlungen dem Erdboden gleich gemacht.

1d – DIE WALDBESITZTÜMER. Nach dem Zweiten Weltkrieg entstand nach der Übernahme der Besitzungen privater Eigentümer in den Jahren 1945 – 48 die sog. „Forstwirtschaftseinheit Vyšší Brod“, die als solche vom Nationalbetrieb Tschechoslowakische Staatsforsten bewirtschaftet wurde, später übernahm die Verwaltung der Forstbetrieb Vyšší Brod als Zweigstelle der Südböhmischen Staatsforsten. Dabei handelte es sich um die ehem. Besitzungen der Fürsten von Schwarzenberg in Sv. Tomáš (St. Thoma) (Ida Reventerová und Benedikta Guttenbergová), die Besitzungen des Zisterzienserordens in Vyšší Brod (Hohenfurth), die Besitzungen des Grafen K. J. Buquoye, die Forsten des Großgrundbesitzes Posudov (Rudolf und Vanda Dobrovolní) und Lomský Dvůr (Fischerhof) (Vit Klimeš), Gemeindeforsten und andere kleinere Waldbesitzungen der Bauernschaft. Nach 1989 wurde ein Teil dieser Waldgründe im Rahmen der Restititionen den ursprünglichen Eigentümern zurückgegeben. Nach der Entstehung des Staatsbetriebs Lesy ČR (Forsten der Tschechischen Republik) im Jahr 1992 begann in diesen Wald beständen in der Zusammenarbeit mit ihren Zulieferanten die Forstverwaltung Vyšší Brod zu wirtschaften.

1e – DIE LANDWIRTSCHAFT. Zwecks der Betreibung der Landwirtschaft gründete das Kloster in der Umgebung seine Maierhöfe. Der unweit gelegene „Gaishof“ (Kozi dvůr, heute als „Kozinec“ bekannt) wurde bereits im Jahr 1373 zum ersten Mal erwähnt und im Jahr 1584 unter dem Abt Georg I. Taxer (regierte 1576 – 1587) umgebaut. Bis heute erkennt man im Terrain einen 1,5 km langen Kanal, der den Hof mit dem Wasser des Hammerleucht enbachs versorgte. Der Stiftsmaierhof „Kühhof“ wurde im Jahr 1862 unter dem Abt Leopold Wackarž (regierte 1857 – 1901) am Hang des gegenüber gelegenen Kühbergs (Kraví Hora), in der Höhe von 796 m ü.d.M. erbaut. P. Dominik Kaindl, OCist. schreibt darüber in seiner Geschichte des Zisterzienserstiftes Hohenfurth folgendes: „...der Kuhhof nimmt sich jetzt wie ein hübsches Schweizerhaus aus, von dem sich dem Besucher ein herrlicher Ausblick auf das Stift und den Hohenfurth Talkessel bietet.“ Genau so wurde der 5 km weiter gelegene Fischerhof (Lomský dvůr) errichtet.

1f – DIE FELSENSCHALEN. Auf der Kote 694, unweit des Gaishofs, und ebenso auf dem gegenüberliegenden Kuhberg, können wir auf Felsen und Steinblöcken sog. „Felsenschalen“ entdecken. Es handelt sich um elliptische Vertiefungen, die auf natürliche Weise im Gestein entstanden. Sie entstehen aufgrund selektiver Verwitterungsprozesse in den weniger widerstandsfähigen Gesteinsbestandteilen. Die Vertiefungen entstehen aufgrund des gemeinsamen Zusammenwirkens von chemischen (Gesteinszerlegung), mechanischen (Abbröckeln) und biochemischen (Huminsäuren, Biozönose) Prozessen. Die Bezeichnung „der Teufelshocker“ verwendet man für jene Felsenschalen, welche die Form einer Vertiefung annahmen, die am Rande des Felsens „offen“ sind. Anderswo ist die Vertiefung der Schale mit dem Felsenrand mit unterschiedlich tiefen Abflussrinnen, was dazu führte, dass man die Felsenschalen für von der ursprünglichen Bevölkerung künstlich geschaffene Werke hielt und ihnen eine kultische Bedeutung (sog. „Opferschalen“) zuschrieb. Auf dem Felsen neben der Kote findet man neben anderen Inschriften auch ein Monogramm, in den Stein im Jahr 1897 eingemeißelt.

Náš tip: Vydejte se také na Meditační stezku Steinbach v St. Oswaldu u Freistadt! Potůček Vás z městečka dovede k poutní kapli a léčivému prameni Maria Bründl. Meditační texty v češtině a němčině atmosféru tohoto zvláštního sílového místa ještě více umocňují.
Unser Tipp: Besuchen Sie auch den Meditationsweg in St. Oswald bei Freistadt! Der Steinbach führt Sie vom Stadtplatz zur Wallfahrts- und Heilwasserkapelle Maria Bründl. Die Meditationstexte auf Deutsch und Tschechisch unterstreichen die Atmosphäre dieses besonderen Kraftortes.
Trasa/Route: (CZ) V. Brod – Studánky/ (A) Weigetschlag – Freistadt – St. Oswald b. Fr. (38 km)

„Spolufinancováno Evropskou unií z Evropského fondu pro regionální rozvoj“
„Společně dosáhneme více“

